

Prognozowanie cukrzycy u kobiet: wybrane metody uczenia maszynowego

Projekt

Statystyczna analiza danych

1. Cel

Celem pracy jest zbadanie jakości prognozowania wybranymi metodami uczenia maszynowego:

- Metoda k najbliższych sąsiadów (KNN)
- Ważona metoda k najbliższych sąsiadów (KKNN)
- Regresja logistyczna
- Liniowa analiza dyskryminacyjna (LDA)

2. Opis i wstępna analiza danych

Dane "diabetes" dotyczą 768 kobiet opisanych za pomocą 9 zmiennych:

- pregnant ilość ciąż
- glucose stężenie glukozy w osoczu (test tolerancji glukozy)
- pressure rozkurczowe ciśnienie krwi (mm Hg)
- triceps grubość fałdu skórnego tricepsa (mm)
- insulin stężenie insuliny po 2 godzinach (mu U/ml)
- mass wskaźnik masy ciała (masa w kg/ (wzrost w m)^2)
- pedigree funkcja rodowodu cukrzycy
- age wiek (lata)
- diabetes zmienna kategoryczna (test na cukrzycę): pos lub neg

Cukrzyca (diabetes mellitus) to przewlekła choroba metaboliczna wynikająca z zaburzonego wydzielania lub działania insuliny - hormonu produkowanego przez trzustkę.

Dane Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wskazują, że według szacunków w 2014 r. na świecie żyło 422 mln dorosłych z cukrzycą (dla porównania - w 1980 r. było ich 108 mln). Według International Diabetes Federation w 2040 roku ma być już 642 milionów osób z cukrzycą.

2.1 Uzupełnienie braków danych

pregnant	glucose	pressure	triceps	insulin	mass	pedigree	age	diabetes
Zmienna może przyjmować wartość 0		Braki dany	ch zastąpic	one średnią		Nie wyst	ępują brak	i danych

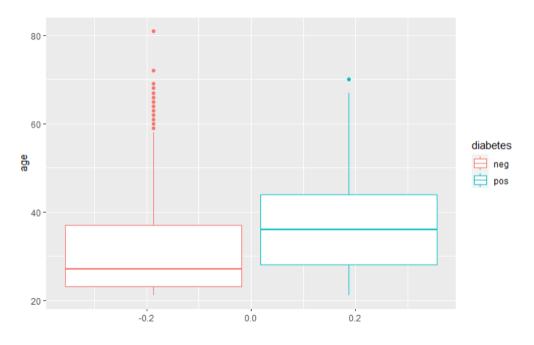
Zmienna	glucose	pressure	triceps	insulin	mass
Średnia	121,69	72,39	29,11	155,71	32,46
Wartość zastępująca brak danych	122	72	29	156	32,5

2.2 Podstawowe statystyki

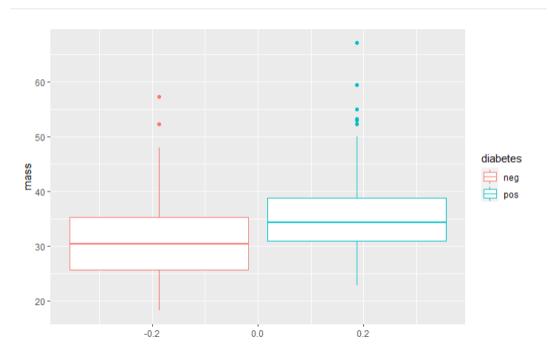
```
triceps
n. : 7.00
                                                                        insulin
   pregnant
                    glucose
                                      pressure
                                                                                           mass
Min.
       : 0.000
                 Min.
                                   Min.
                                                    Min.
                                                                     Min.
                                                                                     Min.
                        : 44.00
                                          : 24.00
                                                                                             :18.20
                                                                            : 14.0
                                                    1st Qu.:25.00
1st Qu.: 1.000
                 1st Qu.: 99.75
                                   1st Qu.: 64.00
                                                                     1st Qu.:121.5
                                                                                     1st Qu.:27.50
Median : 3.000
                 Median :117.00
                                   Median :
                                            72.00
                                                    Median :29.00
                                                                     Median :156.0
                                                                                      Median :32.40
                                            72.39
Mean
       : 3.845
                 Mean
                        :121.69
                                   Mean
                                                    Mean
                                                            :29.11
                                                                     Mean
                                                                            :155.8
                                                                                     Mean
                                                                                             :32.46
3rd Qu.: 6.000
                 3rd Qu.:140.25
                                   3rd Qu.: 80.00
                                                    3rd Qu.:32.00
                                                                     3rd Qu.:156.0
                                                                                      3rd Qu.:36.60
       :17.000
                         :199.00
                                  Max.
                                          :122.00
                                                    мах.
                                                            :99.00
                                                                            :846.0
                                                                                     мах.
                                                                     мах.
  pedigree
                      age
                                  diabetes
Min.
                        :21.00
                                  neg:500
      :0.0780
                 Min.
1st Qu.: 0.2437
                 1st Qu.:24.00
                                  pos:268
Median :0.3725
                 Median :29.00
Mean
      :0.4719
                 Mean
                        :33.24
3rd Qu.:0.6262
                 3rd Qu.:41.00
       :2.4200
                 мах.
                         :81.00
```

Zmienna kategoryczna "diabetes" została zmieniona na typ factor. Negatywny wynik testu na cukrzyce otrzymało 500 kobiet, pozostałe 268 są chore na cukrzyce. Kobiety są w przedziale wiekowym 21-81. Średnia wieku to 33 lata. Zmienna "pregnant" osiąga zaskakująco wysoką wartość maksymalną 17 ciąż. Szeroki zakres zmiennych (*pregnant* 0-17, *glucose* 44-199, *pressure* 24-122, *triceps* 7-99, *insulin* 14-846, *mass* 18.20-67.1, *age* 21-81) oznacza, że mamy do czynienia z bardzo zróżnicowanymi kobietami.

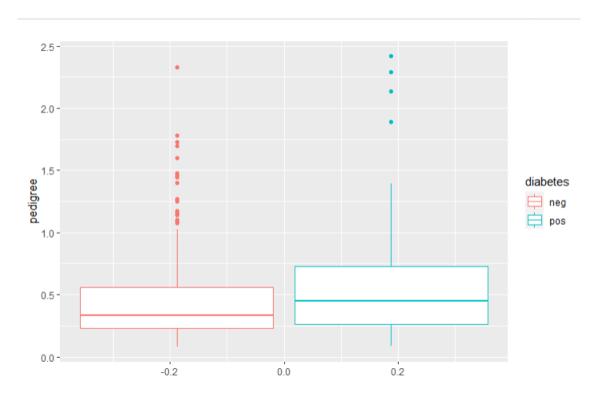
2.3 Analiza wpływu poszczególnych zmiennych na zmienną wynikową "diabetes"



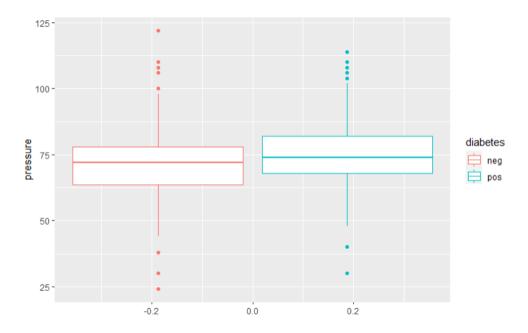
Mediana wieku kobiet chorych na cukrzyce jest na podobnym poziomie co trzeci kwartyl wieku kobiet z negatywnym wynikiem jest także o około 10 lat większa od mediany zdrowych kobiet, co oznacza, że chore kobiety były przeważnie starsze od zdrowych. Długi "wąs" w przypadku negatywnego testu świadczy o tym, że występują wartości odstające.



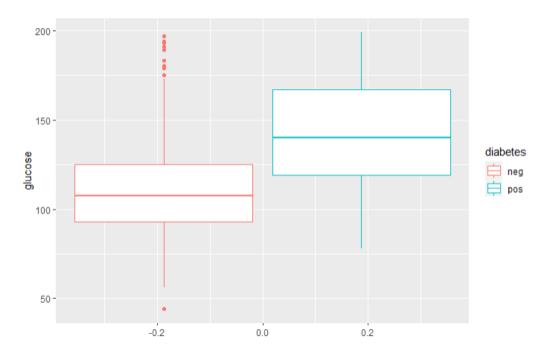
Mediana masy zdrowych kobiet jest na podobnym poziomie co pierwszy kwartyl masy kobiet z pozytywnym wynikiem testu, na tej podstawie można wnioskować, że masa ma wpływ na wynik testu, kobiety o większej masie mają większe szanse na zachorowanie na cukrzyce.



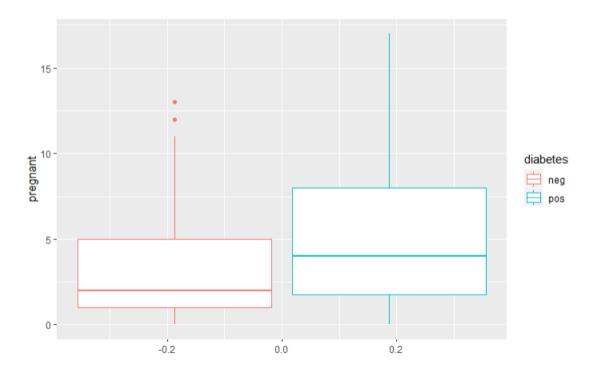
Zarówno w przypadku pozytywnego jak i negatywnego wyniku dane są rozproszone. Mediana dla pozytywnego wyniku testu jest nieznacznie większa. Funkcja rodowodu cukrzycy ma stosunkowo mały wpływ na wynik testu.



Rozkurczowe ciśnienie krwi ma najmniejszy wpływ na wynik testu w porównaniu z resztą zmiennych. Mediany są do siebie zbliżone, w obu przypadkach "wąsy" są długie co świadczy o rozproszenie danych.



Stężenie glukozy w osoczu ma największy wpływ na wynik testu w porównaniu z innymi zmiennymi. Mediany różnią się od siebie o około 30. Pierwszy kwartyl osób z pozytywnym wynikiem jest na podobnym poziomie co trzeci kwartyl dla negatywnego testu. Im większe stężenie glukozy w osoczu tym większa szansa na pozytywny wynik testu.

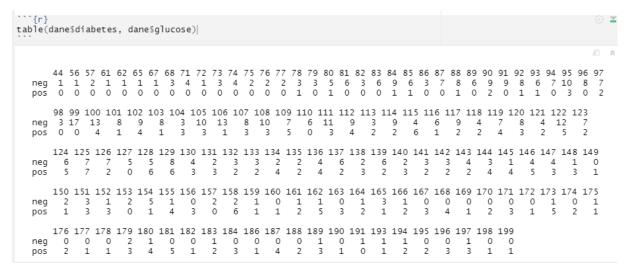


Mediana liczby ciąż dla kobiet z pozytywnym wynikiem testu jest większa od tych z negatywnym. Wraz ze wzrostem liczby ciąż rośnie szansa zachorowania na cukrzyce.

2.4 Analiza tabel częstości

```
table(dane$pregnant, dane$diabetes)
       neg
73
            pos
             38
       106
             29
             19
        48
             27
              23
             21
        36
   6
7
8
9
10
11
12
             16
        20
              25
             22
        10
             18
        14
             10
   13
               5
2
1
   14
   15
17
          0
```

Kobiety o liczbie ciąż od 0 do 6 w większości uzyskiwały negatywny wynik testu. Natomiast w przypadku liczby ciąż: 7, 8, 9, 11 i 14 w większości przypadków wynik testu był pozytywny.



Interesującym faktem jest to, że kobiety o poziomie glukozy 197, 194, 193 i 191 uzyskały negatywny wynik testu a dla stężenia glukozy w osoczu 78 wynik jest pozytywny.

2.3 Analiza współczynników zmienności i korelacji

Do obliczeń przyjmujemy zmienną "diabetes" jako wartość liczbową (numeric value).

zmienna <chr></chr>	wspolczynnik_zmiennosci «dbl>
pregnant	0.8763413
glucose	0.2501131
pressure	0.1671113
triceps	0.3020200
insulin	0.5458200
mass	0.2118164
pedigree	0.7021514
age	0.3537882
diabetes	0.3535701

Współczynnik zmienności wszystkich zmiennych przekracza 10%, więc nie wykluczamy żadnej zmiennej.

```
```{r}
dane$diabetes <- as.numeric(dane$diabetes)
round(cor(dane),3)
 pregnant glucose pressure triceps insulin mass pedigree
 age diabetes
pregnant
 1.000
 0.128
 0.209
 0.082
 0.056 0.022
 -0.034 0.544
 0.222
glucose
 1.000
 0.128
 0.219
 0.193
 0.137 0.267
 0.420 0.231
 0.493
pressure
 0.209
 0.219
 1.000
 0.192
 0.073 0.281
 -0.002 0.325
 0.166
triceps
 0.082
 0.193
 0.192
 1.000
 0.158 0.543
 0.102 0.126
 0.215
 0.056
 insulin
 0.420
 0.073
 0.158
 1.000 0.166
 0.098 0.137
 0.215
 0.166 1.000
 0.022
 0.231
 0.281
 0.543
 0.153 0.025
mass
 0.312
 0.102
pedigree
 -0.034
 0.137
 -0.002
 0.098 0.153
 1.000 0.034
 0.174
age
 0.544
 0.267
 0.325
 0.126
 0.137 0.025
 0.034 1.000
 0.238
diabetes
 0.222
 0.493
 0.166
 0.215
 0.215 0.312
 0.174 0.238
 1.000
```

Współczynnik korelacji nie przekracza poziomu 0.9, co świadczy o braku współliniowości.

## 3. Macierz błędu

		Test na cukrzyce		
		prawdziwy	fałszywy	
Wynik testu (prognoza)	pozytywny	TP (prawdziwie pozytywny)	FP (fałszywie pozytywny)	
Wynik testu (prognoza)	negatywny	FN (fałszywie negatywny)	TN (prawdziwie negatywny)	

Do oceny macierzy błędu służą parametry takie jak:

- Dokładność (ang. Accuracy)
- Czułość (ang. sensivity)
- Specyficzność (ang. specificity)

Wzór na dokładność:

$$ACC = \frac{TP + TN}{TP + TN + FP + FN}$$

Dokładność pozwala ocenić jakość klasyfikacji testu. Dowiadujemy się, jaka część testów na cukrzyce, ze wszystkich zaklasyfikowanych, została zaklasyfikowana poprawnie. Stosunek sumy prawdziwie pozytywnych i prawdziwie negatywnych do wszystkich klasyfikowanych przypadków.

Wzór na czułość:

$$TPR = \frac{TP}{TP + FN}$$

Czułość to miara wskazująca w jakim procencie klasa faktycznie pozytywna została pokryta przewidywaniem pozytywnym (procent osób chorych na cukrzycę, dla których test diagnostyczny wskazuje wynik pozytywny).

Wzór na specyficzność:

$$TPR = \frac{TN}{TN + FP}$$

Specyficzność to miara wskazująca w jakim procencie klasa faktycznie negatywna została pokryta przewidywaniem negatywnym (procent osób zdrowych, dla których test diagnostyczny wskazuje wynik negatywny).

Wszystkie parametry (dokładność, czułość, specyficzność) powinny osiągać jak największą wartość (dążyć do 1).

## 4. Metoda k najbliższych sąsiadów (KNN)

Metoda k najbliższych sąsiadów (KNN, k-Nearest Neighbors) dla obiektu, wyznacza k jego najbliższych sąsiadów (tj. punktów o najmniejszej odległości według zadanej metryki), a następnie wyznacza wynik w oparciu o głos większości tych obiektów. Najważniejszym problemem praktycznym jest wybór właściwej wartości k. W miarę wzrostu k metoda staje się mniej elastyczna i tworzy granicę decyzyjną zbliżoną do liniowej.

Na początku zmieniamy zmienną kategoryczną "diabetes" na zmienną zero-jedynkową.

```
'data.frame': 768 obs. of 9 variables:
$ pregnant: int 6 1 8 1 0 5 3 10 2 8 ...
$ glucose: int 148 85 183 89 137 116 78 115 197 125 ...
$ pressure: int 72 66 64 66 40 74 50 72 70 96 ...
$ triceps: int 35 29 29 23 35 29 32 29 45 29 ...
$ insulin: int 156 156 156 94 168 156 88 156 543 156 ...
$ mass: num 33.6 26.6 23.3 28.1 43.1 25.6 31 35.3 30.5 32.5 ...
$ pedigree: num 0.627 0.351 0.672 0.167 2.288 ...
$ age: int 50 31 32 21 33 30 26 29 53 54 ...
$ diabetes: Factor w/ 2 levels "0","1": 2 1 2 1 2 1 2 1 2 2 ...
```

Dane zostały podzielone na zbiór uczący (80%) i zbiór testowy (20%). Zbiór uczący zawiera 614 obserwacji a testowy 154.

```
```{r}
set.seed(9)
index <- sample(nrow(dane), 614, replace = F)
uczacy <- dane[index,]</pre>
testowy <- dane[-index,]
uczacy
testowy
     data.frame
614 x 9
                        data.frame
  Description: df [614 x 9]
                                                                                                               age diabetes
                                                              triceps
                                                                            insulin
                                                                                                   pedigree
               pregnant
                               glucose
                                              pressure
                                                                                       mass
   187
                       8
                                   181
                                                    68
                                                                  36
                                                                               495
                                                                                        30.1
                                                                                                      0.615
                                                                                                                60
                                                                                       32.4
                                                                                                                27
   565
                       0
                                    91
                                                    80
                                                                  29
                                                                               156
                                                                                                      0.601
                                                                                                                    0
   262
                                   141
                                                    72
                                                                  29
                                                                               156
                                                                                        30.0
                                                                                                      0.761
                                                                                                                27
                                                                                       21.9
   408
                       0
                                   101
                                                    62
                                                                  29
                                                                               156
                                                                                                      0.336
                                                                                                                25 0
   595
                       6
                                   123
                                                    72
                                                                  45
                                                                               230
                                                                                        33.6
                                                                                                      0.733
                                                                                                                34 0
   3
                       8
                                   183
                                                    64
                                                                  29
                                                                               156
                                                                                       23.3
                                                                                                      0.672
                                                                                                                32 1
   652
                                   117
                                                    60
                                                                  23
                                                                               106
                                                                                       33.8
                                                                                                      0.466
                                                                                                                27 0
   507
                       0
                                   180
                                                    90
                                                                  26
                                                                                90
                                                                                       36.5
                                                                                                      0.314
                                                                                                                35 1
                                                    72
                                                                                                                27
   542
                                   128
                                                                  25
                                                                               190
                                                                                        32.4
                                                                                                      0.549
                                                                                                                    - 1
   556
                                   124
                                                    70
                                                                  33
                                                                               215
                                                                                       25.5
                                                                                                      0.161
                                                                                                             37 0
  1-10 of 614 rows
                                                                                      Previous 1 2 3 4
                                                                                                                5
```

pregnant	glucose	pressure	triceps	insulin	mass
Min. : 0.00	Min. : 56.0	Min. : 24.00	Min. : 7.00	Min. : 14.0	Min. :18.20
1st Qu.: 1.00	1st Qu.: 99.0	1st Qu.: 64.00	1st Qu.:25.00	1st Qu.:120.0	1st Qu.:27.60
Median : 3.00	Median :117.0	Median : 72.00	Median :29.00	Median :156.0	Median :32.40
Mean : 3.95	Mean :120.9	Mean : 72.22	Mean :28.91	Mean :156.5	Mean :32.35
3rd Qu.: 6.00	3rd Qu.:139.0	3rd Qu.: 80.00	3rd Qu.:32.00	3rd Qu.:156.0	3rd Qu.:36.50
Max. :17.00	Max. :199.0	Max. :122.00	Max. :99.00	Max. :846.0	Max. :59.40
pedigree	age	diabetes			
Min. :0.0840	Min. :21.00	0:406			
1st Qu.:0.2470	1st Qu.:24.00	1:208			
Median :0.3840	Median :29.00				
Mean :0.4766	Mean :33.64				
3rd Qu.:0.6378	3rd Qu.:41.00				
Max. :2.4200	Max. :81.00				

W zbiorze uczącym prawie dwukrotnie więcej kobiet uzyskało negatywny wynik testu. W porównaniu do statystyk wszystkich danych zwiększyła się minimalna wartość stężenia glukozy oraz minimalna wartość funkcji rodowodu ciąży a zmniejszyła się maksymalna masa. Pozostałe min max pozostały bez zmian.

```
```{r}
summary(testowy)
 insulin
 pregnant
 glucose
 pressure
 triceps
 mass
 Min. : 0.000 Min. : 44.0 Min. : 40.00 Min. : 8.00 Min. : 40.0 Min. 1st Qu.: 1.000 1st Qu.: 102.0 1st Qu.: 64.00 1st Qu.: 27.00 1st Qu.: 125.2 1st Qu.: 27.00 1st Qu.: 27.00
 :18.20
 1st Qu.:26.70
 Median: 3.000
 Median :119.5
 Median : 72.00
 Median :29.00
 Median :156.0
 Median :32.15
 Mean : 3.429
3rd Qu.: 5.000
 Mean :124.9
 Mean : 73.03
 Mean :29.92
 Mean :153.0
 Mean :32.90
 3rd Qu.:145.8
 3rd Qu.: 80.00
 3rd Qu.:33.00
 3rd Qu.:156.0
 3rd Qu.:37.48
 :14.000
 :198.0
 Max. :110.00 Max. :60.00 Max. :579.0
 Max. :67.10
 Max.
 Max.
 pedigree
 age
Min. :21.00
1st Qu.:24.00
 diabetes
 Min. :0.0780
 0:94
 1st Qu.:0.2370
 1:60
 Median :0.3375
 Median :29.00
 Mean :0.4530
 Mean :31.64
 3rd Qu.:0.5995
 3rd Qu.:37.00
 Max.
 :2.2880
 Max.
 :67.00
```

W przypadku zbioru testowego również większość kobiet nie uzyskała pozytywnego wyniku testu na cukrzyce.

Następnie dane w zbiorze uczącym oraz testowym zostały zestandaryzowane.

Descript	ion: df [614 x 9]						
	pregnant «dbl»	glucose «dbl»	pressure <dbl></dbl>	triceps <dbl></dbl>	insulin <dbl></dbl>	mass <dbl></dbl>	pedigree
187	1.16868488	1.999448678	-0.35391011	0.81481866	3.86759321	-0.337060558	0.41768886
565	-1.13955000	-0.994036392	0.65133649	0.01084928	-0.00517247	0.008089844	0.37543382
262	-0.27396192	0.669010869	-0.01882791	0.01084928	-0.00517247	-0.352067097	0.85834863
408	-1.13955000	-0.661426940	-0.85653341	0.01084928	-0.00517247	-1.567596774	-0.42439383
595	0.59162616	0.070313855	-0.01882791	1.84849357	0.84021001	0.188168315	0.77383854
3	1.16868488	2.065970568	-0.68899231	0.01084928	-0.00517247	-1.357505225	0.58972726
652	-0.85102064	-0.129251816	-1.02407451	-0.67826732	-0.57637685	0.218181394	-0.03202555
507	-1.13955000	1.966187732	1.48904199	-0.33370902	-0.75916225	0.623357953	-0.49079462
542	-0.27396192	0.236618581	-0.01882791	-0.44856179	0.38324651	0.008089844	0.21848651
556	0.88015552	0.103574800	-0.18636901	0.47026036	0.66884870	-1.027361362	-0.95258190

Descrip	tion: df [154 x 9]						
	pregnant <dbl></dbl>	glucose <dbl></dbl>	pressure <dbl></dbl>	triceps <dbl></dbl>	insulin <dbl></dbl>	mass <dbl></dbl>	pedigree <dbl></dbl>
4	-0.8294247	-1.129658160	-0.55235753	-0.759595522	-0.79397719	-0.6266015715	-0.862061101
5	-1.1709525	0.381185538	-2.59449930	0.558463186	0.20120144	1.3296758040	5.531056364
6	0.5366866	-0.279808580	0.07599379	-0.100566168	0.03982112	-0.9526478007	-0.759578313
7	-0.1463691	-1.475893174	-1.80906015	0.228948509	-0.87466735	-0.2483879456	-0.617910929
11	0.1951588	-0.468664042	1.48978424	-0.100566168	0.03982112	0.6123740996	-0.789720309
20	-0.8294247	-0.311284490	-0.23818187	0.009272058	-0.76708047	0.2211186246	0.229079174
3	1.2197422	2.238264250	1.33269642	-0.100566168	0.03982112	0.8992947814	-0.006028399
25	2.5858535	0.570041000	1.64687207	0.338786735	-0.09466248	0.4819556080	-0.599825731
10	0.1951588	-0.437188132	-0.08109404	1.876521895	0.72568747	0.5471648538	2.824305075
17	-0.8294247	0.664468731	-1.33779667	-0.100566168	0.03982112	-0.4179319848	0.334576162

#### Klasyfikacja KNN dla k = 3 - zbiór uczący

```
```{r}
library(class)
knn.uczacy <- knn(train = uczacy[, -9],
test = uczacy[, -9],
                                 # zmienne objaśniające - zbiór uczący
# zmienne objaśniające - zbiór, na którym weryfikujemy model
# zmienna wynikowa ze zbioru uczącego
              test = uczacy[, -9],
cl = uczacy[, 9],
                                  # liczba sąsiadów
knn. uczacy
     [1] 1 0 1 0 1 1
[54] 0 1 0 0 0 0
[107] 1 0 0 0 0 1
[160] 1 1 0 0 1 0
[213] 0 0 1 0 0 1
                                                                              0 0 0
 [372] 0 0 1 0 0 0 0 0 1 0 1
                       0
                        1 1 0
                             0
                               1 0 0
                                   1
                                     1 1 0
                                          0
                                           1 1 1
                                                1 0 0
                                                     1 0
                                                        0 0
                                                           0 0
[584] 1 0 0 0 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 0 1 1 1 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1
Levels: 0 1
```

Macierz błędu dla zbioru uczącego:

Prawdziwie negatywny: 363

Prawdziwie pozytywny: 156

Fałszywie pozytywny: 52

Fałszywie negatywny: 43

Więcej razy uzyskaliśmy prawdziwie negatywny niż pozytywny, mniej razy fałszywie negatywny niż pozytywny.

```
[1] 0.8452769
[1] 0.8940887
[1] 0.75
```

Dokładność: 84,53%

Czułość: 89,41%

Specyficzność: 75%

Wysoka czułość świadczy o małym odsetku chorych osób, które nie zostały rozpoznane.

Klasyfikacja KNN dla k = 3 - zbiór testowy

knn.testowy 0 1 0 78 31 1 16 29

Prawdziwie negatywny: 78

Prawdziwie pozytywny: 29

Fałszywie pozytywny: 31

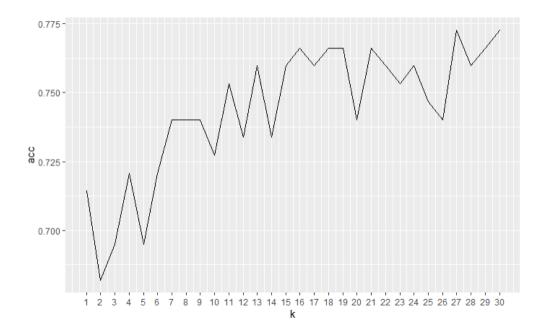
Fałszywie negatywny: 16

Tak samo jak w przypadku zbioru uczącego więcej razy uzyskaliśmy prawdziwie negatywny niż pozytywny, mniej razy fałszywie negatywny niż pozytywny.

[1] 0.6948052 [1] 0.8297872 [1] 0.4833333

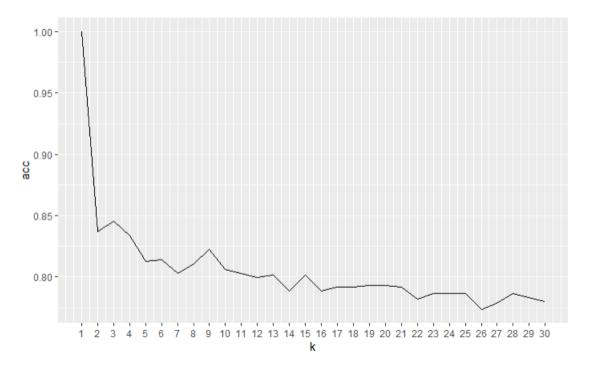
Uzyskano niższe parametry niż dla zbioru uczącego. Specyficzność poniżej 50% oznacza, że ilość fałszywie pozytywnych jest większa od prawdziwie pozytywnych

Wybór liczby sąsiadów – zbiór testowy



Najmniejsza dokładność dla dwóch sąsiadów wynosi 66,88%, natomiast najkorzystniejszą opcją jest przyjęcie k = 27, dokładność osiąga wtedy 77,27%.

Porównanie dokładności w zbiorze uczącym:



W zbiorze uczącym mała liczba sąsiadów daje największą dokładność. Dla k równego 1 osiągamy dokładność 100%, powyżej 15 sąsiadów dokładność jest poniżej 80%.

5. Ważona metoda k najbliższych sąsiadów (KKNN)

Ważona metoda k najbliższych sąsiadów jest pewnym udoskonaleniem metody k najbliższych sąsiadów. "Głosowanie" dotyczące klasyfikacji wciąż uwzględnia k sąsiadów. Waga "głosu" nie jest taka sama, a zależy od odległości sąsiada od klasyfikowanego obiektu.

Dane zestandaryzowane, zmienna "diabetes" jako typ factor.

```
```{r}
str(uczacy)
 R Console
 'data.frame': 614 obs. of 9 variables:
 $ pregnant: num [1:614, 1] 1.169 -1.14 -0.274 -1.14 0.592 ...
 ..- attr(*, "scaled:center")= num 3.95
..- attr(*, "scaled:scale")= num 3.47
 $ glucose : num [1:614, 1] 1.9994 -0.994 0.669 -0.6614 0.0703 ...
..- attr(*, "scaled:center")= num 121
..- attr(*, "scaled:scale")= num 30.1
 $ pressure: num [1:614, 1] -0.3539 0.6513 -0.0188 -0.8565 -0.0188 ...
..- attr(*, "scaled:center")= num 72.2
..- attr(*, "scaled:scale")= num 11.9
 $ triceps : num [1:614, 1] 0.8148 0.0108 0.0108 0.0108 1.8485 ...
 ..- attr(*, "scaled:center")= num 28.9
..- attr(*, "scaled:scale")= num 8.71
$ insulin : num [1:614, 1] 3.86759 -0.00517 -0.00517 0.84021 ...
 ..- attr(*, "scaled:center")= num 156
..- attr(*, "scaled:scale")= num 87.5
 : num [1:614, 1] -0.33706 0.00809 -0.35207 -1.5676 0.18817 ...
 ..- attr(*, "scaled:center")= num 32.3
..- attr(*, "scaled:scale")= num 6.66
 $ pedigree: num [1:614, 1] 0.418 0.375 0.858 -0.424 0.774 ...
 ..- attr(*, "scaled:center")= num 0.477
...- attr(*, "scaled:scale")= num 0.331
$ age : num [1:614, 1] 2.1712 -0.5471 -0.5471 -0.7118 0.0295 ...
..- attr(*, "scaled:center")= num 33.6
...- attr(*, "scaled:scale")= num 12.1
 $ age
 $ diabetes: Factor w/ 2 levels "0","1": 2 1 2 1 1 2 1 2 2 1 ...
```

Klasyfikacja KKNN dla k = 3 zbiór uczący

```
library(kknn)
kknn.uczacy <- kknn(formula = uczacy[, 9]~., # formula ze zmienna wynikowa Y ze zbioru uczacego
train = uczacy[, -9], # zmienne obiaśniajace - zbiór, uczacy
test = uczacy[, -9], # zmienne objaśniajace - zbiór, na którym weryfikujemy model
kknn.uczacy

call:
kknn(formula = uczacy[, 9] ~ ., train = uczacy[, -9], test = uczacy[, -9], k = 3)

Response: "nominal"
```

#### Prognoza wartości Y(diabetes):

```
kknn.uczacy.wyniki <- fitted(kknn.uczacy)
kknn.uczacy.wyniki
 10001100001001010100000010
 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0 0 0 1 0
 \begin{smallmatrix}0&0&1\\1&1&0\end{smallmatrix}
 [107]
 [160]
 \begin{smallmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{smallmatrix}
 \begin{smallmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{smallmatrix}
 0 0 0 0 0 0 1 0 0
 0 0 1 0 0
 0 0
 \begin{smallmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \end{smallmatrix}
 [266]
 0
 0
 1
 0
 0
 0
 [319]
 Γ425Ī
 [478]
0
 10110000010110001100
Levels: 0 1
```

#### Macierz błędu zbioru uczącego

Prawdziwie negatywny: 406

Prawdziwie pozytywny: 208

Fałszywie pozytywny: 0

Fałszywie negatywny: 0

Nie osiągnięto żadnych fałszywie pozytywnych oraz fałszywie negatywnych testów na cukrzyce.

[1] 1 [1] 1 [1] 1

Dokładność, czułość oraz specyficzność dla trzech sąsiadów w metodzie KKNN osiąga 100% co oznacza, że u wszystkich chorych kobiet została rozpoznana cukrzyca, a żadnej zdrowej kobiecie nie przypisano pozytywnego testu na cukrzyce.

#### Prognoza na zbiorze testowym:

#### Macierz błędu dla zbioru testowego

Prawdziwie negatywny: 76

Prawdziwie pozytywny: 34

Fałszywie pozytywny: 26

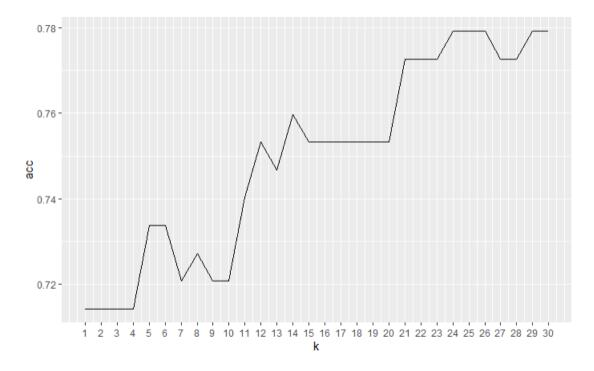
Fałszywie negatywny: 18

Fałszywie negatywne oraz pozytywne nie przekraczają ilości prawdziwie negatywnych i pozytywnych.

[1] 0.7142857 [1] 0.8085106 [1] 0.5666667

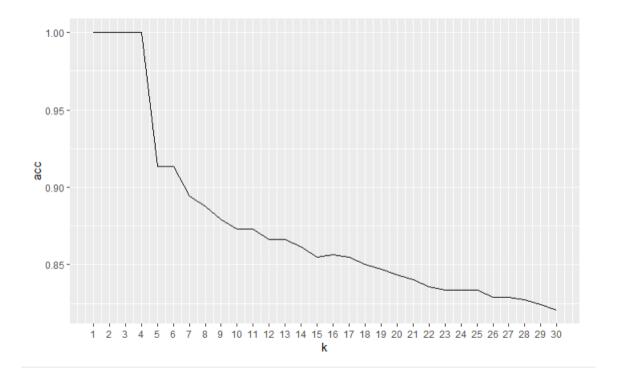
Podobnie jak w metodzie k najbliższych sąsiadów osiągnęliśmy niską specyficzność dla zbioru testowego na poziomie 56,67% co oznacza, że dużo zdrowych kobiet uzyskało fałszywie pozytywny wynik testu na cukrzyce.

Maksymalizacja dokładności na zbiorze testowym – wybór liczby sąsiadów:



Osiągnięto najniższy poziom dokładności równy 71,43% dla  $k \in \langle 1,4 \rangle$ . Największą dokładność 77,92% uzyskamy przy przyjęciu  $k \in \{24, 25, 26, 29, 30\}$ .

#### Analiza dokładności zbioru uczącego:



Odwrotnie jak w przypadku zbioru testowego dla  $k \in \langle 1,4 \rangle$  osiągnięto najwyższy poziom dokładności równy 100%. Gdy k>4 dokładność zaczyna spadać i osiąga najniższy poziom 82,08% dla 30 sąsiadów.

## 6. Regresja logistyczna

Regresja logistyczna jest techniką regresyjną co oznacza, że jest ona zestawem narzędzi statystycznych służących do oszacowania zależności między zmiennymi. W regresji logistycznej, na podstawie zestawu cech ilościowych i jakościowych chcemy przewidzieć wartość zmiennej jakościowej.

#### Model regresji logistycznej:

```
```{r}
library(stats)
glm_model <- glm(diabetes ~
                 data = uczacy,
family = "binomial")
summary(glm_model)
 call:
 glm(formula = diabetes ~ ., family = "binomial", data = uczacy)
 Deviance Residuals:
 Min 1Q Median 3Q Max
-2.4807 -0.7099 -0.3886 0.6856 2.2153
 Coefficients:
0.11863 -0.605 0.545267
0.13554 0.581 0.561035
 pressure
             -0.07176
 triceps
              0.07879
 insulin
             -0.12982
                       0.11144 -1.165 0.244054
0.13716 4.126 3.68e-05 ***
0.11175 2.088 0.036775 *
                         0.11144
            0.56597
 mass
 pedigree
             0.23337
            0.10546
                        0.12686 0.831 0.405790
 age
 Signif. codes: 0 '*** 0.001 '** 0.01 '* 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
 (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
     Null deviance: 786.18 on 613 degrees of freedom
 Residual deviance: 560.56 on 605 degrees of freedom
 AIC: 578.56
 Number of Fisher Scoring iterations: 5
```

Eliminujemy nieistotne zmienne: pressure, triceps, insulin oraz age.

Tworzymy nowy model:

```
```{r}
library(stats)
glm_model2 <- glm(diabetes -
 data = uczacy2,
family = "binomial")
summary(glm_model2)
 glm(formula = diabetes ~ ., family = "binomial", data = uczacy2)
 Deviance Residuals:
 Min 1Q Median 3Q Max
-2.7327 -0.7055 -0.3926 0.6940 2.1931
 Coefficients:
 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' '1
 (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
 Null deviance: 786.18 on 613 degrees of freedom
 Residual deviance: 563.10 on 609 degrees of freedom
 AIC: 573.1
 Number of Fisher Scoring iterations: 5
```

W nowym modelu wszystkie zmienne są istotne. Najmniej istotna jest zmienna pedigree, pozostałe zmienne mają istotność na podobnym poziomie, co oznacza, że na wynik testu na cukrzyce największy wpływ ma liczba ciąż, stężenie glukozy w osoczu oraz masa kobiety.

#### Prognoza na zbiorze uczącym i testowym:

Macierz błędu dla zbioru uczącego, dokładność, czułość oraz specyficzność:

```
tab_train <- table(prog_train, uczacy2$diabetes)
tab_train

prog_train 0 1
0 357 96
1 49 112

**``{r}
(tab_train[1,1] + tab_train[2,2])/sum(tab_train)
tab_train[1,1]/(tab_train[1,1] + tab_train[2,1])
tab_train[2,2]/(tab_train[2,2] + tab_train[1,2])

[1] 0.7638436
[1] 0.8793103
[1] 0.5384615</pre>
```

Prawdziwie negatywny: 357

Prawdziwie pozytywny: 112

Fałszywie pozytywny: 96

Fałszywie negatywny: 49

Wystąpiła niska specyficzność na poziomie 53,85% dla zbioru uczącego dla regresji logistycznej, w przypadku KNN (75%) oraz KKNN (100%) była o wiele większa, co oznacza, że w tej metodzie więcej kobiet dostało fałszywie pozytywny wynik testu na cukrzyce.

Macierz błędu dla zbioru testowego, dokładność, czułość, specyficzność:

```
prog_test <- table(prog_test, testowy2$diabetes)
tab_test

prog_test 0 1
 0 85 24
 1 9 36

[r]
(tab_test[1,1] + tab_test[2,2])/sum(tab_test)
tab_test[1,1]/(tab_test[1,1] + tab_test[2,1])
tab_test[2,2]/(tab_test[2,2] + tab_test[1,2])

[1] 0.7857143
[1] 0.9042553
[1] 0.6</pre>
```

Prawdziwie negatywny: 85

Prawdziwie pozytywny: 36

Fałszywie pozytywny: 24

Fałszywie negatywny: 9

Co ciekawe wszystkie parametry (dokładność, czułość, specyficzność) osiągają większe wartości dla zbioru testowego, inaczej niż w poprzednich metodach, gdzie prognozy na zbiorach uczących były lepsze od tych przeprowadzonych na zbiorze testowym.

## 7. Liniowa analiza dyskryminacyjna (LDA)

Podobnie, jak wcześniej poznane metody, analiza dyskryminacyjna jest (statystyczną) metodą uczenia maszynowego z nauczycielem. To oznacza, że służy ona do możliwie najlepszego podziału obiektów wielowymiarowych na kilka rozłącznych grup.

Jest to metoda geometryczna, która koncentruje się na znalezieniu takiego kierunku rzutowania punktów na hiperpłaszczyznę, by jednocześnie:

- maksymalizować odległość między średnimi w grupach,
- minimalizować wariancję wewnątrzgrupową.

Im dalej od siebie będą położone punkty centralne i im mniejszy będzie rozrzut, tym mniej pokrywać się będą ich rozkłady.

Założenia dla zmiennych ilościowych:

- Równość wariancji w grupach,
- Rozkład normalny w grupach.

Sprawdzenie pierwszego założenia o równości wariancji w grupach:

Test Levene'a - test, którego zadaniem jest ocena czy wariancja w zbiorze danych jest równa w grupach. Jeżeli p < 0,05 to oznacza, że wariancje są niejednorodne (heterogeniczne), czyli występują różnice pomiędzy wariancjami w porównywanych grupach. Natomiast w przypadku p > 0,05, przyjmujemy założenie o homogeniczności wariancji.

H0: Wariancje w grupach są równe.

H1: Wariancje w grupach nie są równe.

```
leveneTest(age ~ diabetes, dane)
leveneTest(pedigree ~ diabetes, dane)
leveneTest(mass ~ diabetes, dane)
leveneTest(insulin ~ diabetes, dane)
leveneTest(triceps ~ diabetes, dane)
leveneTest(pressure ~ diabetes, dane)
leveneTest(glucose ~ diabetes, dane)
leveneTest(pregnant ~ diabetes, dane)
Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)
 Df F value Pr(>F)
group 1
766
 1 2.2252 0.1362
Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)

of F value Pr(>F)
group 1 11.798 0.000625 ***
 766
 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' '1
Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)

Df F value Pr(>F)
group 1
766
 1.407 0.2359
 Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)
 Df F value Pr(>F)
group 1
766
 1 0.0028 0.9581
Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)

Df F value Pr(>F)
 1 1.3469 0.2462
 group
 766
Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)

Df F value Pr(>F)
group 1
766
 1 0.1139 0.7359
 Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)
 Df F value
 Pr(>F)
 1 23.499 1.513e-06 ***
Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Levene's Test for Homogeneity of Variance (center = median)

Df F value Pr(>F)

group 1 22.747 2.212e-06 ***
 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' '1
```

Założenie o równości wariancji w grupach nie jest spełnione dla zmiennych: *pedigree, pregnant* oraz *glucose,* dlatego nie sprawdzamy drugiego założenia o rozkładach normalnych w grupach i nie wykorzystujemy LDA.

## 8. Podsumowanie

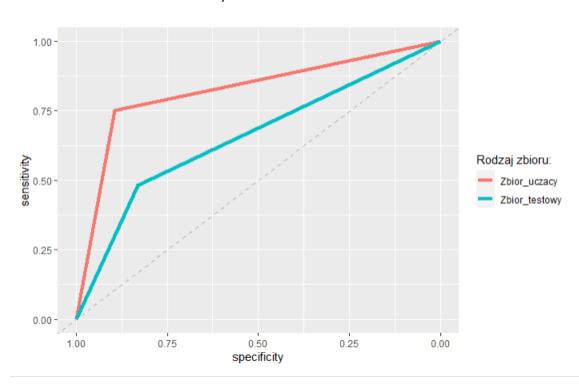
		Dokładność w zbiorze uczącym	Dokładność w zbiorze testowym
МЕТОВА	KNN	0,8452769	0,6948052
	KKNN	1	0,7142857
Σ	Regresja logistyczna	0,7638436	0,7857143

Największą dokładność uzyskano dla KKNN w zbiorze uczącym a najmniejszą dla KNN dla zbioru testowego.

Krzywa ROC - opisuje zachowanie modelu dla różnych punktów odcięcia. Na osi x są poziomy specyficzności, a na osi y poziomy czułości. Model jest tym lepszy im bardziej krzywa ROC unosi się nad krzywą y = x.

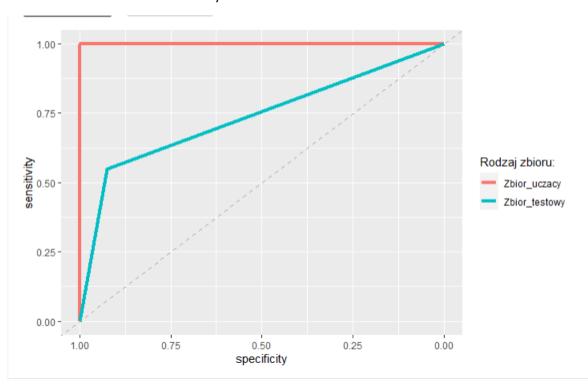
Położenie krzywej ROC zależy od jakości klasyfikatora. AUC to pole pod krzywą ROC. Dla AUC = 0.5 klasyfikator jest losowy. Dla AUC = 1 klasyfikator jest idealny.

#### Krzywa ROC dla KNN:



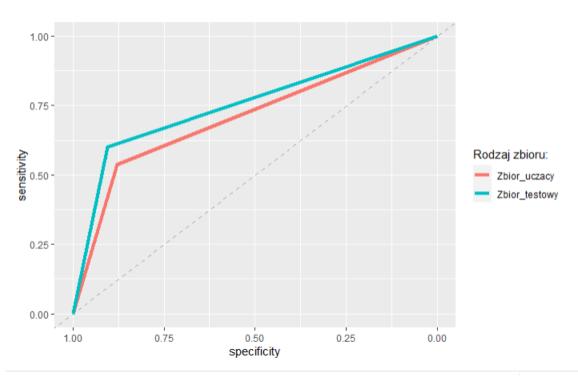
Krzywa ROC dla zbioru uczącego jest wyżej nad krzywą y = x niż krzywa dla zbioru testowego.

#### Krzywa ROC dla KKNN:



Krzywa ROC dla zbioru uczącego osiąga najlepszy możliwy poziom. Krzywa dla zbioru uczącego najbardziej odbiega od krzywej ROC dla zbioru testowego niż w innych metodach.

#### Krzywa ROC regresja logistyczna:



Krzywa ROC dla zbioru testowego jest wyżej nad krzywą y = x niż krzywa dla zbioru uczącego.

```
auc(ROC.knn.u)
auc(ROC.knn.t)|

Area under the curve: 0.822
Area under the curve: 0.6566

The auc(ROC.kknn.u)
auc(ROC.kknn.t)

Area under the curve: 1
Area under the curve: 0.7378

The auc(ROC.rl.u)
auc(ROC.rl.u)
auc(ROC.rl.t)

Area under the curve: 0.7089
Area under the curve: 0.7521
```

AUC KNN zbiór uczący = 0,822

AUC KNN zbiór testowy = 0,6566

AUC KKNN zbiór uczący = 1

AUC KKNN zbiór testowy = 0,7378

AUC regresja liniowa zbiór uczący = 0,7089

AUC regresja liniowa zbiór testowy = 0,7521

Uzyskano idealny klasyfikator KKNN w zbiorze uczącym, ponieważ AUC wynosi 1. Najmniejszy wynik AUC osiągnięto dla zbioru testowego KNN.

## 9. Źródła

https://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/cukrzyca/cukrzyca-rodzaje-cukrzycy-przyczyny-objawy-leczenie-powiklania-aa-WXha-YTn5-FNbo.html

https://pogotowiestatystyczne.pl/slowniki/test-levenea/

https://www.statystyczny.pl/macierz-bledow-raport-dokladnosc-czulosc-precyzja/

https://mathspace.pl/matematyka/ocena-jakosci-klasyfikacji-czesc-2/

https://pl.wikipedia.org/wiki/Czu%C5%82o%C5%9B%C4%87 i swoisto%C5%9B%C4%87

https://datascience.eu/pl/uczenie-maszynowe/zrozumienie-auc-krzywa-roc/

https://algolytics.pl/tutorial-jak-ocenic-jakosc-i-poprawnosc-modeli-klasyfikacyjnych-czesc-4-krzywa-roc/

https://upel.agh.edu.pl/wz/pluginfile.php/166677/mod\_resource/content/1/sad\_w4.pdf

https://upel.agh.edu.pl/wz/pluginfile.php/165887/mod\_resource/content/1/sad\_wyk%C5%82ad3.pdf